
[2017-41-RE](#)

CAUSA 2017-41-RE

(Plà Puncernau c/ Pujadas Domingo)

Número de registre 398-2017. Recurs d'empara

Aute del 19 de febrer del 2018

BOPA núm. 11, del 28 de febrer del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 3 d'octubre del 2017, per la representació processal de la Sra. Mercè Plà Puncernau, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara, contra la sentència del 29 de juny del 2017 i contra els autes, ambdós, del 12 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per unes presumptes vulneracions del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, "*del procediment, i dels principis del contradictori i la igualtat d'armes*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari nul·les les resolucions impugnades retrotraient la causa per tal que es dicti una nova sentència en el sentit demanat per aquesta part, en relació amb els pronunciaments que vulneren l'article 10 de la Constitució, imposant el pagament de les costes processals causades a la part adversa;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 20 d'octubre del 2017;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Isidre Molas Batllori;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Com a conseqüència de la relació professional que va existir, de l'any 1997 fins a l'any 2005, entre el lletrat, Sr. Manuel Maria Pujadas Domingo, i la família Plà Puncernau, en el marc de diversos plets hereditaris, aquest va reclamar a la Sra. Mercè Plà Puncernau el pagament de 10 factures pendents per un import global de 233.429,94 €.

Ateses les discrepàncies en el càlcul de l'import degut, el Sr. Manuel Maria Pujadas Domingo va presentar una demanda en reclamació d'honoraris professionals contra la Sra. Mercè Plà Puncernau, així com contra el seu fill menor i tota una sèrie de persones vinculades a l'herència de la mare de la defenent.

1.2. El 8 de juny del 2016, la Secció Civil del Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què acordava estimar molt parcialment aquesta demanda, condemnava la Sra. Mercè Plà Puncernau únicament al pagament de l'import de 6.067,53 € corresponent a quatre factures, augmentat dels interessos legals produïts d'ençà el 30 d'abril del 2008 i absolia els altres demandats de tots els pediments efectuats en l'escrit de demanda. La Secció Civil de la Batllia no va efectuar cap condemna especial en costes, els litigants havien d'assumir les costes pròpies i les costes comunes per meitat.

1.3. Les dues parts van presentar sengles recursos d'apel·lació contra aquesta sentència de primera instància i, el 29 de juny del 2017, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment el recurs interposat per la Sra. Mercè Plà Puncernau, estimava parcialment el recurs interposat pel Sr. Manuel Maria Pujadas Domingo, revocava parcialment la sentència de la Batllia en el sentit de fixar en 79.053,36 € en lloc de 6.067,53 € l'import que la demandada havia de satisfer, amb la precisió que aquest import seria augmentat dels interessos legals produïts d'ençà de la fermesa d'aquesta sentència i confirmava la resta de la seva part dispositiva. Per acabar, la Sala Civil no efectuava cap imposició de les costes judicials en aquesta instància.

1.4. La representació processal de la Sra. Mercè Plà Puncernau va presentar alhora un escrit en què sol·licitava l'aclariment de la part decisòria de la sentència i un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta sentència pel fet de considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, al·legant diversos mancaments i errors en la fonamentació jurídica de la sentència esmentada.

1.5. Mitjançant els autes del 12 de setembre del 2017 corresponents, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va declarar que l'aclariment sol·licitat no era procedent i va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.6. El 3 d'octubre del 2017, la representació processal de la Sra. Mercè Plà Puncernau va interposar un recurs d'empara contra les resolucions esmentades de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per unes presumptes vulneracions del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, "*del procediment, i dels principis del contradictori i la igualtat d'armes*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de la recurrent

- La part recurrent considera que la Sala Civil ha motivat la seva sentència sobre la base d'arguments manifestament erronis, que ha fet cas omís de les al·legacions i proves d'aquesta part i que ha jutjat de manera frontalment contrària al procediment civil i a la raonabilitat.

- Segons el parer d'aquesta part, la condemna al pagament d'una quantitat elevadíssima en concepte d'honoraris professionals és totalment irraonable, injusta, injustificada, il·lògica, arbitrària i contrària als preceptes legals i a la jurisprudència.

- Aquesta part centra sobretot els seus greuges en una factura relativa a la tramitació d'una causa davant el Tribunal Europeu dels Drets Humans, l'import de la qual s'elevava a 208.063,26 €, tot i que la Sala Civil la va condemnar a pagar únicament l'import de 64.732,00 €, corresponent a la petició subsidiària de la part demandant contra la qual aquesta part no va poder al·legar ni provar en contra.

- Així mateix, al·lega que la Sala Civil no va donar resposta a l'argument de l'extemporaneïtat dels documents aportats per l'adversa, que el càlcul de l'import subsidiari demanat no va ser exposat en fase d'al·legacions, fet que no va permetre defensar-se a aquesta part, que es fonamenta en un error manifest quan considera l'existència d'un pacte verbal en base a un criteri de facturació en el temps esmerçat, quan es va demostrar que les relacions entre les parts sempre s'havien basat en un altre criteri (els mínims del Col·legi d'Advocats).

- Aquesta part retreu a la Sala Civil haver obviat totalment el contingut del dictamen del Col·legi d'Advocats, el qual conclou que aquesta factura és abusiva, i que com a màxim correspondria pagar 16.000,00 €. Així mateix, destaca que l'advocat va xifrar la seva feina davant el Tribunal Europeu dels Drets Humans en 3.000,00 €, fet del qual el Tribunal Superior de Justícia no n'extreu les conseqüències evidents.

- La part recurrent al·lega igualment que la sentència dictada per la Sala Civil no es pronuncia en relació amb la petició de manca de legitimació activa d'aquesta part, i, per tant, incorre en una incongruència omissiva.

- En relació amb la prescripció de diverses factures, aquesta part considera que la Sala Civil ha utilitzat jurisprudència interna i estrangera per fonamentar la seva decisió. Aquesta jurisprudència, a vegades no s'adapta al cas enjudiciat, i, a vegades s'ha interpretat de manera absolutament contrària al seu contingut. I conclou que és de manera manifestament errònia que la Sala Civil declara que la prescripció havia de córrer al finalitzar tots els assumptes per motivar la continuació de les relacions amb l'advocat.

- Seguidament, aquesta part també s'oposa a la condemna derivada dels pagaments de dues altres factures, considerant que la Sala Civil arriba a conclusions errònies per una valoració equivocada dels documents i dels fets continguts en les actuacions.

- La recurrent manifesta que el Tribunal Superior de Justícia no ha deduït de la suma total deguda els acomptes ja abonats.

- També destaca que el Tribunal Superior de Justícia no es va pronunciar en relació amb la seva oposició al pagament de les taxes judicials. Manca de pronunciament admès per aquest Tribunal mateix en l'incident de nul·litat d'actuacions.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari nul·les les resolucions impugnades retrotraient la causa per tal que es dicti una nova sentència en el sentit demanat per aquesta part, en relació amb els pronunciaments que vulneren l'article 10 de la Constitució, imposant el pagament de les costes processals causades a la part adversa.

- La part recurrent va presentar un escrit complementari posterior en què demana al Tribunal

Constitucional que declari la suspensió de l'executorietat de la sentència mentre no es resolgui aquest recurs.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- De les actuacions, la Sala Civil declara com a acreditat l'existència de diversos encàrrecs al Sr. Manuel Maria Pujadas Domingo efectuats per la Sra. Roser Puncernau Pedro des de l'any 1997, tant en nom propi, com en representació del seu fill, Antoni Plà Puncernau; també considera acreditat que la recurrent, Mercè Plà Puncernau, com a hereva del seu germà i en representació del seu fill, hereu de la Sra. Roser Puncernau Pedro, va seguir aquesta relació, fins al 16 de febrer del 2005.

- L'advocat demandant reclama el pagament de 10 factures, dues datades del 2004 i la resta del 23 d'agost del 2005. La Batllia va condemnar la part recurrent al pagament de 4 factures per un import total de 6.067,53 €; per tal com aquesta darrera no ha apel·lat aquest aspecte de la sentència, la Sala Civil presumeix que accepta aquesta condemna.

- En primer lloc, pel que fa a l'excepció de prescripció plantejada per la part defenent, la Sala Civil confirma la decisió de la Batllia d'acord amb la qual no s'havia de tenir en compte la prescripció de cada assumpte, sinó el conjunt d'assumptes de cada client, ja que formen un servei professional conjunt, sense necessitat que vagin correlacionats i que, per consegüent, el dia que començava a córrer el termini de tres anys s'havia de fixar en el dia que finalitzaven els serveis professionals de l'advocat, considerats globalment. Segons el parer de la Sala Civil, aquest criteri està avalat per la jurisprudència dels països veïns.

- Seguidament, la Sala Civil analitza de manera detallada una per una les factures restants reclamades, els seus objectes i els seus imports i conclou que la recurrent ha d'abonar les factures per uns imports de 64.732,00 €, 2.589,25 € i 5.664,58 €, motiu pel qual revoca la sentència de la Batllia en el sentit de fixar l'import degut en 79.053,36 € en lloc de 6.067,53 €.

- Pel que fa a la qüestió del moment de l'inici del còmput dels interessos, la Sala Civil considera que cal fixar aquest inici al moment de la fermesa d'aquesta sentència, en lloc del dia de la contesta de la demanda.

- Per acabar, també confirma la decisió de la Batllia de no efectuar una condemna especial en costes en cas d'estimació parcial de la demanda i que cada part ha d'assumir les costes pròpies i les comunes per meitat. Condemna que també s'estableix en la instància d'apel·lació.

-En l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, la Sala Civil manifesta que va contestar de manera motivada i detallada tots els greuges formulats per les parts, tornant a valorar el material probatori contingut en la causa i arribant a unes conclusions parcialment diferents de les de la Batllia.

- Destaca que per cada factura discutida es va exposar de manera sistemàtica els arguments de les parts i la motivació de la Sala Civil, la qual no infringeix cap norma legal o jurisprudencial, ni es pot considerar absurda, mancada de fonament o errònia i conclou que no hi ha cap error en els càlculs.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal considera que les resolucions impugnades han efectuat una anàlisi detallada dels

arguments presentats per la part recurrent i que d'aquesta anàlisi han conclòs que procedia no donar lloc a la petició de prescripció de la reclamació d'honoraris i estimar el pagament d'unes factures determinades.

- Així mateix, considera que el Tribunal Superior de Justícia ha motivat a bastament els motius pels quals aquest pagament és procedent, i de les seves resolucions es desprèn que s'ha donat una resposta global a la totalitat dels arguments de la recurrent, havent-se, fins i tot, donat una resposta expressa en relació amb les taxes judicials, sense que es pugui qualificar aquesta motivació d'arbitrària, d'incoherent o d'irraonable, fet que fa decaure qualsevol al·legació de vulneració de drets fonamentals.

- Per aquests motius, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que inadmeti a tràmit aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Els tribunals de la jurisdicció ordinària tenen per finalitat la selecció, la interpretació i l'aplicació de la legislació adient al cas que jutgen, així com l'examen i la valoració de les proves aportades o practicades. En aquesta activitat, els òrgans del poder judicial realitzen la seva funció jurisdiccional d'una manera exclusiva. El Tribunal Constitucional no és un òrgan encarregat de realitzar una nova instància o de realitzar una cassació, perquè el recurs d'empara no té per finalitat substituir la funció constitucional dels òrgans del poder jurisdiccional, sinó que té la finalitat de vetllar per la garantia d'alguns dels drets constitucionals.

3.2. Les resolucions dels tribunals ordinaris només poden ser considerades pel Tribunal Constitucional quan *prima facie* apareixen elements que permetin fer pensar que es tracta d'una sentència arbitrària, no motivada o incongruent amb el tema que es debat. El dret a demanar la presentació o la pràctica de proves forma part del dret del litigant a un procés degut i, el Tribunal Constitucional només és competent per verificar si la denegació d'una prova proposada és determinant per la decisió final. En tot cas, la valoració de les proves és una competència exclusiva dels òrgans judicials de la jurisdicció ordinària.

3.3. En aquesta causa, de les resolucions del Tribunal Superior de Justícia es desprèn que aquest va disposar de totes les proves necessàries per tal de pronunciar-se en relació amb les factures objecte del litigi.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2017-41-RE interposat per la representació processal de la Sra. Mercè Plà Puncernau contra la sentència del 29 de juny del 2017 i contra els autes, ambdós, del 12 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 19 de febrer del 2018.

Isidre Molas Batllori
President

Dominique Rousseau
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat